

REGELŐ.

Pesten vasárnap június 13^{kán} 1841.

* Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csütörtökön. Fél évi díjja helybe képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Budapestiek: évnegyedenkéntis válthatnak példányt. A' folyóiratnak egyes száma, vagy képe 12 kr. p. p



E' folyóirat t. cz. olvasóihoz.

Alábbirtt tisztelettel jelentem, hogy **saját szerkesztésem alatt** folyó esztendei július elejétől fogva a' Regelő-Honművész **nem jelenik-meg**; felsőbb helyen azonban már tetettek lépések, hogy e' lapok kiadása más által folytathassék. — Midőn ennel fogva e' folyóirat minden rendű pártfogóitól szíves bucsút veszek, ajánlom egyszersmind annak, mint honunkban e' nemű legelső vállalatnak, további pártfogását. — Hogy egyebiránt említett visszaléptemről előbb nem értesítém a' t. közönséget, főoka az volt, hogy az újabb kiadónak legfelsőbb helyről adandó szabadalom megérkezhetését már ez időre reményltem; mellynek elkészése azonban kötelességemmé teszi most, midőn még elég ideje van, figyelmeztetni a' t. közönséget arra, hogy e' lapok további folyamatajának megrendelését **csak akkor** méltóztassanak megtenni, ha az iránt újabb felszólítás 's az előfizetésre felkérés fog következni. Történhetik-e az még e' hónapban, vagy később, a' körülményeknél fogva bizonyosan nem határozhatom-meg. — Azon néhányan, kik a' Regelőnek jövő második fel esztendei lapjaira már előfizettek, nálam alólírttnál az **eredeti nyugtatóvány** előmutatása mellett visszavehetik pénzüket, vagy azt a' Regelőnek annak idejében folytatandó lapjaira az új kiadónak kiszolgáltatás végett nálam hagyhatják, vagy pedig, ha tetszik, más folyóiraatra fordíthatják, mit bérmentes levelekben nálam megrendelhetnek, 's én hazafiságos kötelességemnek tartandom bennem helyzett szíves bizalmuknak pontosan megfelelni. — Azokat végre, kik írományaikkal segítették hazafiságos törekvésemet, hálás köszönet mellett kérem, kiknek úgy tetszeni fog, e' hónap végeig a' Regelő-Honművészben ne talán meg nem jelenendő kézírataikat ne terheltesse nek tölem vagy elvitetni, vagy irántok bérmentes levelekben szándékjokat velem közleni. Olly írományok felől, mellyek **minden nyilatkozás nélkül** a' folyó esztendő végeig nálam hagyatnak, a' felelőseget magamra nem vállalom.

Mátray Gábor m. k.

ORSZÁG- 'S NÉPISMERTETÉS.

Trencsini,

másként

*tepliezi fürdők. *)*

(Tepliez rajzával együtt.)

Trencsin vidéke azoknak egyike, mellyek nem diszlenek ugyan az olaszok narancsfájtól árnyékoltt kies térekkel, nem déli francia ország illatos virányaival, vagy azon messze terülő arany kalásztengerekkel, mellyeket a' természet mosolygó hajnalában adott ajándokul kedvenceinek, honunk dúsabb megyéinek; — a' természet nem bájló édességeiben mutatja ott magát, hanem elragadó nagyszerűségében. — Az illatos virágnál örömmel áll-meg a' vándor, hogy izlelje ingerlő szama'tját; de gyakran el is halad mellette, hogy illatosbat keressen: ha látja azonban bércz-csúcson a' felséges csert, daczolót az üvöltő fergeteggel, 's héjjában ezrekkel megjeleltet, ágaitól megfosztva ugyan, de gerébein dicső előkor hamvadását mutatva; — ekkor keble emelkedik, 's bár távozik a' helytől, de egy hatalmas szózat zeng fülébe, mellynek utóhangjait megható borzalommal költi-fel nála a' mulhatlan emlékezés.

Trencsin bérczei a' honnak minden viszontagságával daczolva rendíthetlennül állnak, barna homlokuk redőivel mutatva csak az ezernyi fergeteg nyomát, melly rajtok megtörött. Mi alatt annyi szép, annyi nemes, mit ember alkota, ön súlya alatt hullt porba, talán örök sirjába: csak egyedül a' természet szirt-keble volt képes kiállni az ellenerő csapásait, mellyeknek mindenike csak keményíté azt.

Trencsin bérczei az ős kornak óriásaiként mosolygnak-le a' homályos szük völgy fenekére, a' hon alapkövei gyanánt; mellyeken ha minden változik, minden uj alakot ölt is, ők egyedül 's még szilárdabbul állnak, mint egyetlen tanúi a' változásnak. És ha e' bérczek közt áll a' vándor, ha keblében — honért érező sziv dobog, — ha gondolja, hogy most egy előkornak temetkező helye felett áll, mellynek hajdani nagyságát a' sir tetemessége mutatja csak, mint kanócz hamva a' hajdani láng emlékét, noha ő maga többé nem ragyog; és ha körültekint, 's rá mosolygnak a' véres szellemek bajnoki sirjaikból, mellyekbe egy honnak megszerzése végett szálltanak; — 's a' vándor fülébe alig hat olykor egy szó-

*) Lapjaink mellett honunk nevezetes fürdői közül eddigelé a' szliácsi, bart-fai, mehádiai, pöstényi, füredi, szalatnyai, parádi, egri, és trencsini, más-ként tepliczinek rajzát közlöttük.

zat ősei anyanyelvén, vagy csak mint a' lefolyt kornak gyászos sirdala: — ekkor szeméből köny fakad-ki, 's e' könyben visszatükrözik az elfajzott honnak hajdani képe.

Azon völgyeknek egyikében, melyekben gyöngé virághatár áll párosulva a' fölötté büszkén emelkedő bércek ornaival, 's melyek magukra vonva a' fergeteg hatalmát gyöngé szomszédjainak hatalmas védnagyokként örök virulást ígérnek, feledve, hogy ama gyengéknek elsorvadtára egy gyenge őszi szellő is elég, — fekszik a' *trencsini*, vagy mint a' *Trencsin* sz. kir. várostól alig másfél, Vág folyamtól pedig egy órányira fekvő falucsukáról hivatik, *tepliczi fürdő*, egyike magyar ország legrégibb 's leghíresebbjeinek, melyet mind kénköves vizének sikeres használata miatt, mind a' báj-élemenyekért, melyeket nyári hónapokban nyújt, évenként a' számos földnépen kívül mintegy 2500. magyar, ausztriai, lengyel, orosz, moldva, porosz 's a' t. vendég látogat.

Meglepetve áll az érkező vándor, midőn annyi vad vidéket, szirt és fenyőlepte 's tar hegymokat bekalandozva, rögtön látja lábainál elnyulni *Teplicz* kedves völgyét, mellyen egy szelidebb éghajlat napja látszik visszasugárzani. Keblében fürdés idejekor kül 's belföldiek tarka vegyületben izlelik az egymást váltó mulatságok kellemeit; míg mások annak gyógyvizével élesztgetik az élet-növényt, hogy későbbben annál derültebben virulhasson-fel a' számára kínálkozó örömekre.

(*Vége következik.*)

ELBESZÉLÉS.

Irigység boszúja.

(*Folytatása.*)

III.

Egy nap parancsot vevék uraságomtól elutazásra, külföldre bizonyos dolog elvégzésére. Nőm 's gyermekimről kelle szakadnom néhány hétre. 's ez elkedvetlenített; de kötelességemet szentnek tartván, utra készülék. — Elmenetem előtt olly különös események történtek házamnál, hogy mi jót sem jósolhattam belőlek. Éjenként rém-álmok ijesztének, 's mintegy sejteték velem jövő szerencsétlenségemet. Végre néhány nap multán keblemhez szoritám enyéimet, 's utaztam. — Csak most lépék-el még képzetemet a' különféle zord gondolatok, és Sz...nek levelére gondolva, borzadtam.

Utamat siettetém annyira, hogy feles idővel végzém dolgaimat, és pedig jó sikerrel. Enyéim körében lenni vágytam minél

előbb; örömtől ihletten folytatám vissza utamat, 's ismét rettegni kezdtem.

Elértem házam küszöbét, remegve nyitám-meg kocsim ajtaját, 's megdöbbenve tekinték körülém; nóm ölelő karjai nem jöttek elfogadásomra, mint máskor; gyermekim zajos öröm-játékai nem hallatszának, 's házam mély csendben volt. Csak egy agg szolgáló nyomult keblemre, 's a' „b o s z ú” szó dörgött füleimben. — „Istenért! szólj, mi baj esett házamnál? hol van kedves nóm? hol szeretett gyermekim?” — kérdezém, 's e' szóra „nincs többé” összerogytam.

Midőn feleszméltem, ágyamban valék több ismerősömtől körülvéve; szemeim ágyam előtt álló három éves leányomra esének. Keblemet keserű érzések dülák; sirni akartam, de nem voltak könnyeim. — Juliámat 's kis fiamat szállítám, 's csak egy halk sohaj lebbent-el füleimnél. — „Nem! — az nem lehet, hogy többé ne lássam hölgyemet! gyermekimet! — kiálték-fel — Gyávák! elraboltátok kedves Juliámat, mert tán drágaságim után ásitoztok? — O vigyétek mindenemet, csak őt adjátok vissza!” — De nem mozdult senki, nőmet visszahozandó. Leányomat szoritám keblemhez, 's kábultan estem vissza.

Az agg szolgáló belépett, remegő tagjait ágyamhoz dobá, kezemet ajkával illeté, és szájából e' rettentőket kelle hallanom. — „Uram! elutazásodnak egy hetére nőd kertjébe ment fíjával egy délután; szolgálóid a' mezőn végzik dolgaikat; egyedül magam maradtam honn roskadó testemet székekben nyugasztván, 's körülém játszó Irma leányodat örömmel szemlélgetém. Setétedni kezdé, 's én kiindulék nődöt, az egy kevésbé ártalmas esti szellőről behivandó. — Ah! de mit kellett látnom? Nőd érzéktelen feküdt a' kerti lugosnál — vérben! — szívéből egy gyilkos villogott — 's fiadat sehol sem láttam. — Nagy ijedtség fogott-el; minden idegem rángatódzott, 's roskadni kezdék, de eszméletemet még nem vesztém-el: egész erőmből tüzet kiálték; a' helység egybegyűlt lakói lovakra ültek, kutatták a' vidéket; de a' gyilkos 's rablónak nyomába nem akadhattak. — E' nőd szívében lelt törőn, — mint emlékezem, egy fiatalkori barátod neve áll.” — Itt végzé beszédét, a' tört általnyujtá, — 's ah ég! a' törőn Sz...nek, az igazságtalan boszulónak, neve volt vésve.

A' gyötrő fájdalom iszonyú kinjai dülák keblemet; egyik ajúlásból másikba estem; a' halált hívtam segédül, venne-át azon partra, melly fájdalommat enyhíteni. De jaj nekem! szózatom ismeretlen hang volt, 's nem hallgattatám-meg. Súlyos betegségbe estem, 's csak hetek után hagyám-el ágyamat.

A' sirkertet látogatám először, 's három uj sirra esett tekintetem, hol atya, anya 's egy nő fekvének. Igen, M... ur szelid családjá szendergett ott; a' jámbor szülőket szeretett leányuk gyászesete sirba szállítá. — Kétségbe esetten e' sirokon kileheltem volna éltemet, hol reményim nyugvának; de egy erőtlől tartóztatám vissza; — leányom volt, 's talán fiam is.

Néhány nap multán hivatalomról lemondtam. Uraságom tartóztatott; fizetésem megkettőztetni parancsoltatott, de hasztalan: én az ajánlatot el nem fogadtam; mert ketté zuzott kebelnek kincse-e az anyagi jóllét? — kíván-e egy szerencsétlen a' zajgók sorában létezni? — az, ki mindenét elveszté! — Ah nem! — magány kell annak, 's ezt én is ohajtottam. — Szerzett pénzemet biztos helyekre adám; leányom mellé nevelőnét fogadtam, 's kevés hü eselédimmal messze azon földtől, hol egemet leltem, 's az éden gyönyöreit élveztem — hogy utóbb pokoli kinnal teltt kelyhet kelljen üritnem — elutaztam, és sziklák 's rengetegek sötét odvai közt e' kis lakot vettem, nyugalmat remélve.

IV.

Elégedett nem voltam, mert a' multak emléke kint lehel pusztá keblembé, de valamennyire nyugodt. Irma leányom látása csendesíté rettegő kedélyemet, 's élethezi vonzalmamat erősíté gyenge vonásaiban Juliám kecei szemlélete: de az, kiben ön magamat, látni 's örökölni akartam, László fiam, sehol sem találtatott. 'S ha ezt és Juliám at kis kertem valamelyik szegébe elvonultan sirattam, Irma fölkeresett, forró csókjaival leszárítá könnyimet, 's vigasztalt. — Így mult-el 15 év. Irma 18-ikévébe lépett, azon korba, mellyben a' hölgy kellemei teljes tökélyben virulnak. — Ah Julia is e' korban volt, midőn először láttam, 's kecei egy pillanatra hozzá bilincseltek. Azon sajátságos mosoly diszité angyali arczát, azon buzgó érzelmek gazdagiták szelid keblét. — Hol vagy Juliám? hogy látnád gyermekedet, kiben minden kellemid 's érényid tükröződnek. — Illy szavakra fakadtam sokszor, 's majd sirtam, majd pillanatnyi örömréze végig keblemen.

Bár elvonulva 's mintegy elzárttan a' társas élet viszonyaitól éltem csendes lakomban: voltak ember-barátim, kik itt is meglátogattak, 's több napot töltének körömben.

Sok atya számolt leányomra, 's a' fiatalok vadászat ürügye alatt látogatók e' pusztá rengeteget a' rengeteg csudájának szemléletére, mint ők nevezék leányomat. Sokan esdettek atyai áldásomért, 's mindannyitól megtagadám azt; mert leányom konok szilárdsággal veté meg legtisztább vonzalmukat. Ha magam voltam vele 's az ifjakat emlitém, ő nyugodtan 's megindulás nélkül hallgatott; ha nyi-

latkozáim, hogy választását helyben hagyandom, elpirult, 's keblemre hajolva rebegé:

„Atyám, én csak téged szeretlek.” — Igen, ő még gyermek levén, nem érezé a' szerelem édes gyötréseit, 's boldog volt. — De jött idő, midőn gyermeki ábrándjait 's enyelgéseit női-sajátságos tartásával cserélé-fel; a' férfiak serge nagyobb figyelmet gerjeszte benne, 's tiszta keblében a' sereg legszebbike, a' szerelem forró lángjait felgyullasztá.

A' rokon szívek minden gondolatban, minden pillanatban, minden tettben összhangzó érzelmeket keresnek. L á s z l ó és I r m a is ezt tevék, 's én nem ellenzém egymáshozí vonzódásukat, szerelmüket.

L á s z l ó sokszor látogatá lakunkat. Szép lelki tulajdonság, nyájas magaviselet, kellemdús termet, nyíltszívűség 's tapasztalás — mind e' tulajdonok párujának benne, 's én kedveltem. — Ha néha sokáig szemlélgettem, fiam emléke kelt agyamban; szivem szorult és szemeimet könny-ár lepte. László észre vevén, hogy sirok, átkarolt: „ne sirj atyám! te fiadat vesztéd; én szülőimre sem emlékezem; mint mondák, 4 éves koromban vesztém-el mindkettőt, 's azóta idegenek és némelly jó akarók közt folytak napjaim. Nehány jó barátim voltak, 's ezeknek körében boldog valék; mert bármily nehéz bú 's fájdalom körzi létünket, szenvedésink és sebeink enyhülnek, ha csak egy rokon kebel vesz is részt azokban.” — Ezt mondá illykor vigasztalásomra, 's én fiamként szerettem. — Végre legmerészebb kívánságát is megelőztem; leányomat neki adám, 's nem sokára oltárhoz vezeté.

Összekelésök után tőkéimről szőlő leveleket nyújték nekik e' szavakkal: „vegyétek csekély ajándékomat; 's ha e' magányban nem leltek öröm-élvet, menjetek olly tájra, hol vízonti szerelem közt boldogul élhettek. Én öreg vagyok; a' város zaja szédültt keblem tompa hurjain csak keserű viszhangot rezgne vissza; én itt akarok meghalni.” — „Nem, atyám! — felele érzékenyülten Irmám — mi veled akarunk élni; minket e' pénz nem tesz boldogokká; te adád boldogságunkat, 's mi azt veled megosztjuk.” — Ugy történt; gyermekim nálam maradtak. (Vége következik).

PESTI VIZSGÁLÓ.

HIRRSZEKRÉNY. — Közelebb lefolyt pesti vásárunkat hajdani, de már több esztendőtl fogva nem tapasztaltt jellemével bélyegzé ismét az időjárat, t. i. az eső; mert hosszú meleg után jun. 2-tól fogva 9-ig többnyire habár kevés eső is, de valamelyes csakugyan frisité száraz poros levegőnket, 's végre annyira meghűsité, hogy a' meleg ruha után örömet nyultunk. A' tul-

ságokban gyönyörködő korszellemmel, úgy látszik, még az elemek is megbarátkoztak. Jun. 7-ke egész nap esős volt; délután 4–6 óra között nagy fergeteg, sokáig egyre következett dörgés és villámmal, szélvész 's rég nem tapasztált záporral, mellyhez jégeső is vegyült, vonult - el a' két város között, 's annyira setét lön, hogy öt óra tájban a' munkálkodók gyertyát valának kénytelenek gyújtani. - Jun. 8-ka is borúsán 's kevés esővel köszöntött-be. 'S ha igaz, hogy a' Medard napi eső 40 következő napon, vagy legalább több héten keresztül szokott megújulni, úgy azt kellene hinnünk, hogy juniusunk inkább nedves mint száraz leend. - Meglássuk!

Pesti vásárunk, szokás szerint többféle látványokkal 's érdekekkel kínálkozott. Ide tartozik az orvosok első nagy gyűlése, lóverseny, Faber beszélő gépelye, boldogult Ferencz királyunk ezüst sodronyból készült mellszobra (miről Honművészünk annak idején már említést tön), Kliegl betűszedő gépelye ügyében nálunk léte, egy rendkívül hosszú hajú úgy nevezett Sámsonnak 's camera obscurának külön bódékban a' hídő mellett láthatása, a' műkiállítás, mellynek megnyitása 15-re volt határozva, a' köztelki lóárverés, több egyesületnek közgyűlése 's a' t.

A' második lóverseny jun. 6-án 4–8 óra között ment végbe nagy számú közönség előtt, időközökben katonai zene mellett, 's csaknem végig kedvező időben:

I) Asszonyságok pályadíja. (100 ar. érő billikom az első lóé; a' díjból fennmaradt aranyok 50-ig a' másodiké, azon felül ismét az elsőé. Futhatott, angolt kivéve, minden m. és k.) Futottak 3' 45'' alatt Hunyady Józ. gr. Argus ménje, lovasa Gilbert J. (1), Liechtenstein Al. hg. Furiosissimája (3) és Zichy Emanuel gr. Passe-par-tout-ja (2)

II) Ugyan azért, második futás. Nyertes ismét Argus, Furiosissima ellen. Passe-par-tout visszahuzatott.

III) Pestvárosi díj. (150 ar. az első lóé; a' díjból fennmaradt és tétpénzekből bejött aranyok 50-ig a' másodiké, azon felül ismét az elsőé. Futhatott minden ló — Nyertes 3' 18'' alatt Trauttmansdorff Ferd. hg. Stiff-je (melly már angol országban 24-szer volt győző), lovasa Jackson Ed., Festetics Mikl. gr. Victoriája ellen.

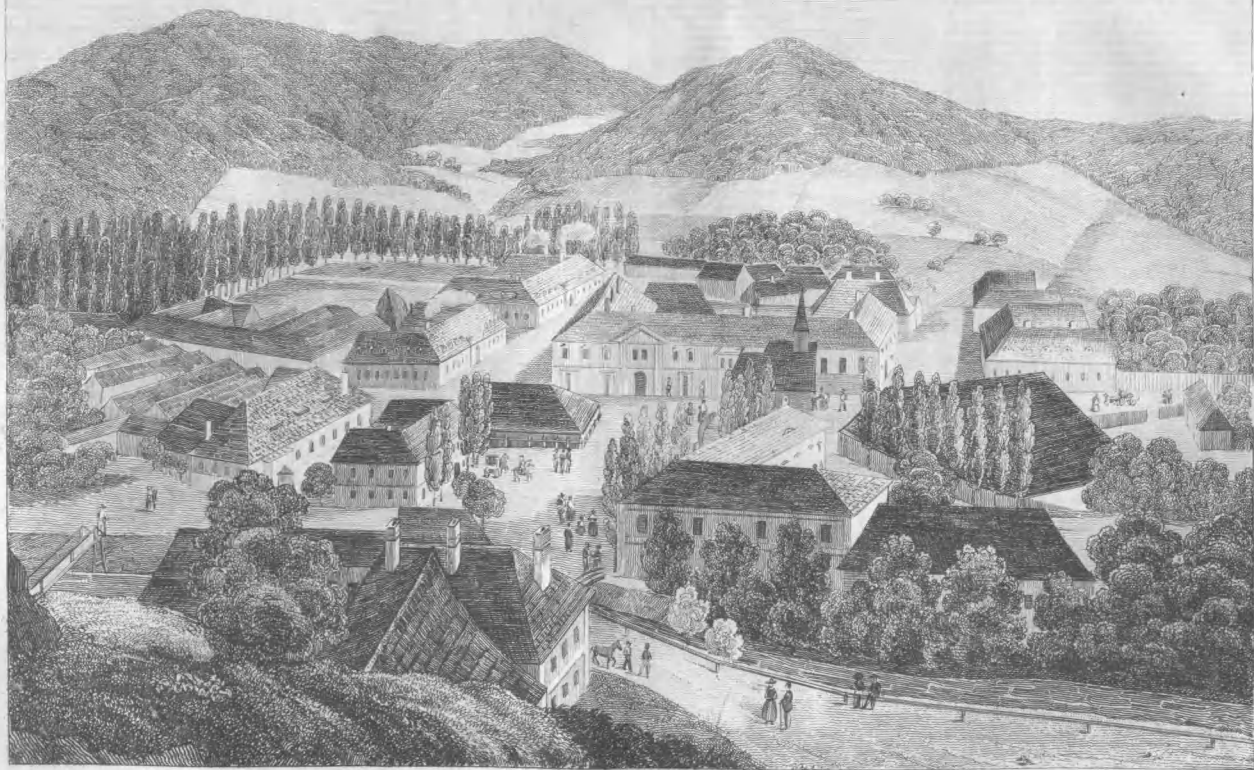
IV) Ugyan azért második futás; hasonló sikerrel.

V) Elegyverseny (tét 10. ar.) Nyertes 3' 15'' alatt Andrássy Manó gr. Ani-ja (lovasa a' tulajdonos) Orczy Béla b. (2) Abourika (lovasa a' tulajdonos), Orczy Fer. b. (3) Muzaphaar (lovasa a' tulajdonos), és Salamon Gy. ur Kristóf (4) nevű lovaik ellen; lovasa ez utóbbinak Stubenberg J. gr.

VI) Pony-verseny. (Tét 8 ar.) Győztes 3' 35'' alatt Orczy Andor b. Sade-ja Stubenberg Józ. gr. Lisetta (2) és Podmaniczky Frid. b. Fatime-ja (3) ellen.

VII) Parasztkerseny. (Első lóé 75 pgő for.; 2-ké 25 pgő for. E' célra volt szánva a' t. Szalbek Jakab ur által ajánlott egy arany is. Futhattak mezzei gazdák saját lovai) Indult 17 ló. Győztes: Bertha Mihály aszalói (Somogy vgye) lakosnak 4 e. k. Büszke, Spunga Józ. örkényi lakos (Pestmegyei adózó) 10 e. p. pr. Rózsa ellen. A' többi elmaradozott.

VIII) Erdélyi díj (300 ar. Futhatott magyar és erdély országban született 's nevelt m. és k. — Tét 50 ar. fele bánat; tét-összeg is a' nyertesé) A' pályán 6 ló neveztetett ugyan, de ezek közül öt visszahuzatván Czindery László ur 4e. sg. m. Ruy Blas egyedül járta körül a' pályát, 's így nyertes lön.



Nichlman mész.

Trencsényi fürdő.

1844. 44-dik Regelő mellé.

A' ló árverés jun. 7 és 9-én délelőtti 10 órakor a' köztelken tartatott.

A' harmadik lóverseny jun. 9-én ment végbe, miről máskor.

Magyar hírlapok. — Jövő félelztendőben magyar hírlapjaink a' gazdasági egyesület által kiadandó folyóirattal szaporodnak. — Kovacsóczy ur, a' Közlemények kiadója, mint értették, political hírlap közrebocsáthatásáért folyamodott felsőbb helyre.

Nemzeti színház. — Scott Emma k. a. jun. 8-án lépett-fel előszer mint ujan szerződött tag a' harmadszor adatott Belizár operában, mint Antonina.

TA—RY.

KÜLÖNFÉLE.

Boldogság receptje. — Vedd alapul a' meggyőződésből eredő hitet; adj hozzá:

élő remények levelét,

Kegyesség balzsamát,

Gyöngédség magvait,

Szende élet mirháját,

Erény babér-füzérét,

Jóság illatos tömjényét,

Béketérés fűvét,

Engedelmesség bimbaját,

Alázatosság porát.

Törd-meg e' szereket az ártatlanság mozsarában, tölts rá a' megelégedés vizéből, szürd-át a' nagy mindenség bizodalmán, töltsd tiszta öntudat lombikjába, főzd-meg hősi szivben lángoló jóság tüzénél, fűszerezd vig szívvél, édesítsd rokon sziv nádmézével, és szabályszerűleg végy-be naponként kétszer belőle a' hold ezüst fényénél 's a' fejlődő hajnal kelleménél. Nagyobb hathatosság okáért kettőztetni is lehet az adagot.

N. K—LIN.

Amerikai tánczmester. Elégge bizonyos, hogy a' gyarmatokban a' telepítvények előszer templomot, az angolok vendéglőt 's a' francziák táncztermet építenek. Egy öreg utazó szintén egy körülményt emleget, a' franczia táncz-kedvet bizonyítót. „En — úgy mond — azon tartomány határaihoz érkezem, melyet az indusok laknak. Vezetöm egy rongteteg erdőbe kísért, hol mi a' Cayongasokra akadánk, az irokézekhez tartozó népfajra. Egy nagy sátor alatt húsz férfi 's némben vademberre akadánk, kik elégge bohóczilag valának fölpiperézve. Egy kis franczia hajporozva, 's a' legujabb divat szerint fésülve, világos zöld frakban atlasz mellényben, és nagy mell-fodrokkal hegedün játszott, 's a' vadon lakói előtt tánczolt. Violet ur — így hívták őt — e' vademberek tánczmesterének látszék, 's fáradságaért hóböröket kapott. Ez, az amerikai hadban, Rohambaut tábornagy szolgálatában állott, 's Uj-Yorkban maradott a' miveletlen amerikaiakat szépmesterségekre tanítandó. Tervei a' következmények szerint sokasultak, 's végre eltökélé a' neveletlen embertömeget ujabbi nemzedék igényei szerint szelidíteni. Tanóráiban a' vadférfiakat „vad uraim“ 's a' faragatlan némbereket „mes dames sauvages“-oknak nevezé.

Szerkeszti Mátray Gábor, halpiaczon, Dencs-ház, 56-dik sz. a.

Nyomatik Trattner-Károlyi' betűivel, angol vas-sajton
uri utsza 453.